

Asia: VN/33836/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain ja harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kommenttinne valvontalain 1 §:ään ehdotetusta muutoksesta ja sen vaikutuksista (Kunnan hyte-järjestämistehtävän valvonta).

SYL katsoo, että yleisellä tasolla on kannatettavaa, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen järjestämistehtävän toteutumista voidaan arvioida ja valvoa asianmukaisesti. Korkeakouluopiskelijoiden hyvinvointi rakentuu opiskeluterveydenhuollon laajan ennaltaehkäisevän työn lisäksi myös kuntien, kaupunkien ja hyvinvointialueiden ennaltaehkäisevän hyvinvointityön kautta.

Korkeakouluopiskelijoiden hyvinvoinnin edistäminen edellyttää toimivia yhdyspintoja kuntien, korkeakoulujen, opiskelijayhteisöjen, korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon ja muiden palvelujärjestelmän toimijoiden välillä. SYL pitää tärkeänä, että kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen järjestämistehtävän valvonnassa huomioidaan myös eri väestöryhmien, kuten korkeakouluopiskelijoiden hyvinvoinnin edellytykset.

Kommenttinne valvontalain 4 §:ään ehdotetusta muutoksesta ja sen vaikutuksista (Vaativaa sosiaalihuoltoa tuottavan palveluyksikön määritelmä).

Ei lausuttavaa.

Kommenttinne valvontalain 9 §:ään ja 24 §:n 1 momenttiin ehdotetuista muutoksista ja niiden vaikutuksista (Palveluntuottajan henkilöstön kielitaidosta huolehtiminen)

SYL pitää kannatettavana, että palveluntuottajien vastuuta henkilöstön riittävästä kielitaidosta täsmennetään. Riittävä kielitaito on keskeinen osa asiakas- ja potilasturvallisuutta, tiedonsaantioikeuden toteutumista sekä palvelujen yhdenvertaista saavutettavuutta.

Korkeakouluopiskelijoiden näkökulmasta on tärkeää, että hoitoon hakeutumisesta, palveluketjuista sekä palveluista viestitään saavutettavasti ja selkeästi. Tämä tarve korostuu erityisesti kansainvälisten opiskelijoiden sekä kielellisesti ja kulttuurisesti moninaisten opiskelijaryhmien kohdalla.

SYL korostaa, että sääntelyn toimeenpanossa tulee turvata kielellisten oikeuksien toteutuminen sekä edistää ymmärrettävää ja saavutettavaa viestintää erityisesti niissä tilanteissa, joissa opiskelija ohjautuu korkeakouluopiskelijoiden lakisääteisten terveydenhuoltopalveluiden ulkopuolisiin palveluihin jatkohoitoon tai jatkotutkimuksiin. Opiskelijan tulee saada ymmärrettävää tietoa siitä, mihin palveluun hänen tulee hakeutua ja miten hoito tai palvelu jatkuu.

Kommenttinne valvontalain 18 §:ään ja Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:ään ehdotetuista muutoksista ja niiden vaikutuksista (Velvoitteidenhoitoselvityksen pyytäminen ja laatiminen)

Ei lausuttavaa.

Kommenttinne valvontalain 24 §:ään ehdotetuista 2 ja 3 momentista ja niiden vaikutuksista (Palvelunjärjestäjän omavalvontaan ja lastensuojelun sijaishuollon valvontaan liittyvät tiedonsaanti- ja tarkastusoikeudet)

Ei lausuttavaa.

Kommenttinne valvontalain 26 ja 27 §:ään ehdotetuista muutoksista ja niiden vaikutuksista (Omavalvonnan raportointi)

SYL pitää ymmärrettävänä tavoitetta sujuvoittaa omavalvonnan raportointia. Samalla SYL korostaa, että raportointivelvoitteiden joustavoittaminen ei saa heikentää palvelujen käyttäjien mahdollisuutta saada ajantasaista ja ymmärrettävää tietoa palvelujen laadusta, turvallisuudesta ja havaittujen epäkohtien korjaamisesta.

Korkeakouluopiskelijoiden näkökulmasta palvelujen läpinäkyvyys on tärkeää erityisesti silloin, kun palveluketjut kulkevat useamman toimijan välillä. Opiskelijan kannalta olennaista on, että palveluihin hakeutuminen, jatkohoitoon ohjautuminen ja eri toimijoiden vastuut ovat selkeitä ja ymmärrettäviä.

Kommenttinne valvontalain 2 ja 28 §:ään ehdotettavista muutoksista ja niiden vaikutuksista (Vuokratyöntekijöiden rikostaustan selvittäminen)

Ei lausuttavaa.

Kommenttinne valvontalain 45 §:ään ehdotetuista muutoksista ja niiden vaikutuksista (Viranomaisvalvonnan tiedonsaantioikeudet)

Ei lausuttavaa.

Kommenttinne 47 a §:n sääntelystä koskien Pohjanmaan hyvinvointialueen tehtäviä, ohjausta ja rahoitusta kansallisena asiakas- ja turvallisuuden asiantuntijaviranomaisena.

Ei lausuttavaa.

Kommenttinne väliaikaisen sääntelyn voimassaolon ja julkisten palveluntuottajien siirtymäajan jatkamisesta ja niiden vaikutuksista

Ei yksityiskohtaista lausuttavaa.

Yleisesti SYL korostaa, että valvontaa, rekisteröintiä ja hallinnollisia menettelyjä koskevissa ratkaisuissa tulee varmistaa asiakas- ja potilasturvallisuuden, palvelujen laadun sekä palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden toteutuminen. Hallinnollisen sääntelyn sujuvoittaminen ei saa johtaa siihen, että palvelujen käyttäjien oikeusturva, valvonnan läpinäkyvyys tai asiakas- ja potilasturvallisuus heikkenevät.

Muut kommenttinne esitysluonnoksesta

Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi.

SYL tarkastelee esitys luonnosta korkeakouluopiskelijoiden palvelujen saavutettavuuden, palveluketjujen selkeyden, kielellisten oikeuksien sekä asiakas- ja potilasturvallisuuden näkökulmasta erityisesti niiltä osin, jossa opiskelijan tarvitsema hoito ei kuulu korkeakouluopiskelijoiden terveydenhuollon lakisääteisiin tehtäviin kuten esimerkiksi erikoissairaanhoidon palvelut.

SYL pitää yleisellä tasolla tärkeänä, että sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaa kehitetään tavalla, joka turvaa asiakas- ja potilasturvallisuuden, palvelujen laadun sekä asiakkaan ja potilaan oikeuden saada ymmärrettävää tietoa omasta hoidostaan ja palveluketjustaan. Erityisesti korkeakouluopiskelijoiden näkökulmasta on syytä kiinnittää huomiota palveluketjujen selkeyteen niissä tilanteissa jossa korkeakouluopiskelija siirtyy YTHS:n lakisääteisistä palveluista hyvinvointialueiden tai HUS-yhtymän palveluiden piiriin.

Häyhä Jesse
Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL)